

267

79

267

79

حاصل ایتد کده فهم معنی و مطالعه عباراتقه ارشادلازمدر *
 تا که محص عبارات خوانلقه رغبت ایدب مقصودام
 اولغان فهم وادرا کدن محروم قالهسونلار . او قودن غرض
 فهم اید کینی آنکلاسونلار . و کم کم منار کلا رینه وسعت وقوالر رینه
 شدت ویرسونلار . لهذا آنلار ننگ مالوفلر رینه قریب عبارات
 ایله منار کلا رینه مناسب معانی جمع ایدلدی . معلملهده مقصور
 اوله بقد . صیبننگ بعض فوئد دینیه و منافع ادبیه دن آگاه
 اولمقینه معین اولقی کبی دائره فوهینی توسعه ده غادم بواسه
 کراک . و تمییز حر و فواقفد ار ترکیبات غرضی ایچون سابقا
 یازلمش « سواد خوان » ایچون « تکمله » نامینه
 لابی کورله در .

سواد خوان تکمله سی

(جزء اول)

مندرجاتی : او قومی ، یازمی ، آنکلامق ، بیکلهک ،
 دین ثانومی ، خلق توزایتک ادب او گرنمک
 عالم جان البارودی

قزاندہ چیر کوفی ورثه لریننگ مطبعه سنکده طبع ایدلدی
 ۱۴ نچی ربیع ثانیده سنه ۱۳۱۵

رخصت بیراندی سنکت پیطر بورخده ۲ نچی آغوستده
 ۱۸۹۷ نچی یلده

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

سواد خواندنی = یا که مکتب خوانلق وظیفہ سی یدی توری
 معرفت بر لہ حاصل بولور بر نچیسى او قومى * ایکنچیسى
 یازمى * اوچنچیسى آنکلامى * دورتنچیسى بیگامک *
 بشنچیسى دین تانومى * آلتنچیسى خلق توزایتک و آدب
 اوگر نمک * یدی نچیسى خبر دارلق یعنی هر توری نرسه دن
 بلوملى بولمى ❖ اگر هر قایو بالا مکتبده مذکور یدی
 توری نرسه نى حاصل فیلسه چین او قوغان بالا بولور *
 خلقه سی آلدننه اینک سیوکللى شاگرد بولور * آتاو آناسى
 فاشننه اینک قدرلى و بار اقلی بالا بولور * و باشقه کشیلر
 آراسنده ده بیگ ماقماولى بیگ محبتلى بالا بولور * هر کم
 آنی آلدننه و آرتننه یار اتوب و ماقتاب سوبلر * یخشیلقغه
 آنی اورنک ایتوب توتار * و هر کم اول بالاغه رحمت

او قور و تحسین ایتور * گَر بر بالا مذکور یدی توری
 اشدہ یالقاوانسه * هر قایوسینی حامل ایتارگه طروشمه
 بیک ماقتولی بالا بولماس * خلفهسی کوزندان توشار *
 آناو آباسی اول بالانی بیک یاراتماسلر * بالاغه بلدرمه سرده
 کونکلر نندن رنجوب پرورلر * یات کشیلر ده آنی یمان
 کوررلر * فلان کشمینک بالاسی نچار بالا دیوب یمانلاب
 سویلرلر * یخشی او قومی دیوب غورلارلر * جونلاب یازو
 یازمی دیوعیب ایتارلر * او قوغانینی ، کتاب فی ایتکانینی
 آنکلامی ، آغزی ایتکانینی قولاغی ایشتمی دیو کولکی
 ایتارلر * او قوغانینی انوطوب بتورگن دیوب مسخره
 ایتارلر * دین کیرا گینیدہ باهی بیگرک جیماولی قالغان دیوب
 کیمتورلر * ادبسنز جونسز نرسه دیب سویلب شاو ایتارلر *
 نچارلقده آن اورنککه توتارلر * هر کم اوز بالاسینی فلان
 بالا کولک بوله و آنکا یقین باره کورمه دیوب اول بالادن
 قور قمتورلر * و آنی غافل کشی هیچ نرسه دن خبری یوق دیو
 بیک توبان صانارلر ، ویمان آنینی صانارلر *

تهرین

مکتبده او قوغانده نیچه توری اشلر فی حامل ایتو کرک

۲ تحسین کورکام صانامی

❁ باب ۱ — اوقومق و یازو تانومق ❁

یازو اوقومق بیک کر کلی اشدر * هر تور لی یازونی تانوغه
 طرشق کرک * باصقان کتاب بولسه ده قول بر له یازغان
 کتاب بولسه ده تانومق کرک ❁ اوقورغه و تانورغه او گرنهگان
 کشی قولینه مصحف شریف آلوب اوقی بلهس * و بر
 کتابینه اوقورغه قادر بولماس * آتاسندین یا که
 بالاسندین یا که توغانندین یا که دوستندین کلگان خطی
 راحتلوب اوقی آلماس * ملاغه یا که باشقه یازو تانوغان
 کشیگه باروب جانور * و آنکار اوقوتور * خطک سر سوزار
 بولسه اول خط اوقوغان کشی بلور * اول سر خاقغه فاش
 بولور قایسی چاقده بو یازو تانومغان کشینی مستقل ایتوب
 یالغش اوقب بیر ورلر * بو کشی خلق آراسنده کلکی
 بولور وهم زیان کورر * شوندا ی وقتلر ده یازو یخشی

(۱) مصحف شریف کلام شریفی یازغان الوغ کتاب *

بونلر فی حاصل ایتمه کان بالا نیچوک بولور *

ایندی حاصل ایتوگه طرشو کرکی *

حاصل قیلغان بالا نیچوک بولور *

خلفه آلدنده نیچوک *

آتا آناسی آلدنده نیچوک *

خالق آلدنده نیچوک *

تازومغانینه بیک او کنور * حتی قارتایغاچ بولسه ده یانکادن
 مدرسه گه کر وب او قومچی بولور * او قورغه وقت تابسه ،
 ذهنی و آنکی یخشی تورسه او قورلا * اما وقت بولمسه فی
 اشلر * ذهنی تارالغان بولسه فی قیلور * قوری او کنوچده
 قالور ❁ یازوتانوغان ^ب کشینک اشی یخشی * او قورغه
 او گرنکن کشینک اشی بیک راحتدر * تلاگان وقتنده
 قولینه مصحنی شریف آلوب تلاگان یرندن آچوب او قیدر *
 او قوغان ایچون برقات ثوابلی بولا * کلام شریف یازوینه
 قاراغان ایچون ایکنچی قات ثوابلی بولا * او قوغان صابن
 ایکیشرفات ثوابلی بولا ❁ وهم ایستگان کتابینی آلوب
 اوقی * شریعت و مسئله کتابلرینی اوقوب کر مسئله منی
 بله * توار یخ و حکایات کتابلرینی اوقوب عبرتله و لذتله *
 آنا آناسندین یا که بالاسندین کلگان خطر فی و باشقه دوست
 و ایشندین کلگان خطر فی راحتلوب اوزی اوقی * کشی
 ایش کینه باروغه محتاج بولمی * دفترلرینی اوزی قاراب
 آنکلی * کشیگه اشانب آلدانب قالمی * سرلرینی کشیگه
 فاش ایتوگه حاجت قالمی * های یازو تازومغانلی قیون اش

(۲) توار یخ بر و تغییر نیک حکایتلری و حاللری *

(۳) عبرت بر نرسه دن عقل آلو *

(۴) لذت بر نرسه دن خوشلانو *

چیتون اش دیب مسرت کورمی * یازو تانومغان
 کشیلر ننگ ماللرین کورب آنارنی قزغانده اوزحالی ایچون
 الله شکر ایتمه ❖ یازو تانوغان کشی * راحتدر بارچه اش
 یازو تانومس غافلدر * بارچه اش مشکلدر .

❖ فصل ❖ بالالرنی او قورغه ویازو تانورغه او گراتلر مکتبک *
 مکتب بالالرنک بختینه سالونغان ایودر * بلکه بارچه الوغ
 و کوچکنک فایده سی ایچون بولغان یودر * دنیاچه اینک
 نورلی و کورکام اورن بیت الله دن قالا مکتبدر * مکتب
 معرفت ایویدر * مکتب بخت و دولت باغچه میدر * مکتب
 عقل و هنر چشمه سیدر * مکتب ادب و تر بیه اورنیدر ❖
 ایرته تروپ چاینکنی اچ - کاج سکز ساعتده بازارغه یاباشقه
 یرگه بارمی بولب اورامغه چقسانک ادبلی و عقللی بالالرنک
 مکتبکه بارغانارینی کورر سیک در قایوسی قرآن و کتاب
 بوغچه لرینی باشارینه کوتارگان بولور * آندهمونک قاراماینچه
 توغر یغنه بارلر * اوچراغان کشیمگه تعظیم برله « السلام
 علیکم » دیوسلام و یورلر * اول کشیلر « وعلیکم السلام »

(*) السلام علیکم الله ننگ سلام و رحمتی بولسون سرگه دیهک *
 (۲) وعلیکم السلام سرگاده الله ننگ سلام و رحمتی بولسون دیهک *

دیوب بونلرنک سلاملرینی آلورلر * وهم بو بالارغه
 کونکلری راحتلوب خیر دعاء قیلوب کیمتارلر وچیتدان
 کورگان کشیلرده بوادبلی بارغان بالارنی کورب میران
 بولوب قالورلر * بیک انصافلی وادبلی بالا ایکن دیوب
 بر برسینه کور ساتشوب بوبالانی ماقناشورلر ❁ بوبالار
 مکتب ایشکینه یتکاج اولوغراقلری آلدن وکوچکاری
 آرقادن تزلشوب مکتب اچینه کررلر * اوچراغان کشیلرگه
 وهم خلفه لرینه تعظیم برله سلام ویررلر * وهر قایوسی
 طشقی کیوملرینی تیموشلی اورنینه اورناشتورغاج اولریننک
 درجه لرینه کوره بولغان اولرینه اولتورورلر * کیچه گی
 سبقرینی طنکلاتوب ایکنچی سبق آلهق اجتهادنک بولورلر ❁
 او قورغه بلورگه ادبلی بولورغه طروشقان بالالرننک مکتبه
 کلگاندگی حاللرینی وروشلرینی آنکلاغانسندر ❁ اول
 بالالر مکتبه چاغند بیک جونلی اولتوره لر * وبلورگه
 وآنکلا رغه طرشوب خلفه ایتهکانگه بیک قولاق سالوب
 طنکلایلر * بر برسی برله برده سویلشمیلر اوینامیلر
 وکولوشمیلر * وبرده وقتنی بوش اوتکازمیلر * خلفه
 او قورغه قوشقاند اوقیلر * یازارغه بیورغانده یازالار *
 صولو آلو « تنفس » ۲ وقتنده وقار وادب برله مکتبن
 (۲) تنفس اش آراسنده بر آز صولو آلوب ترو * وقار آقرونلی

بیرلی اوقوب یازو تکی آلایلر * یازه بلایلر مکتبک
 بوناردن مسخره آرتقه قالغان بالا یوق * هیچ امتحانده
 مکافات آلغانلری یوق * هیچ کمدن رحمت ایشوتکانلری
 یوق * بوبالالرنک بولای نچسار روشده بولولری
 بختسزل کلرینه قارشیدر * آندای بالا آنا سینده جفا
 ویات کشیلرگده جفا * آندی بالادن الله ساقلسون آمین

❁ فصل ❁

مکتبکه تعلقلی نرسه لر: « مکتب » دیوب کوچک بالالر
 اوقی تورغان ایوگه ایتهلر * نادان خان بوزوب « مفتک »
 دیوب یالغش ایتهلر « مکتب » باشده عرب سوزیدر *
 ایسکی زمان عربلری مکتبکه « کتاب » دیوبده ایتکانلر
 الوغ کشیلر اوقی تورغان ایونی « مدرسه » دیلر ❁
 مکتب برله مدرسه هر برسینه باشقه بولا * قایسی چاقده
 برگه بولغانک الوغار آراسنک پرورگه یاش بالالرغه اونکایسز راق
 بولا * الوغ شاگردلرگاده بالالر تاوشی بیگ راحت بولمی ❁
 هر کون آلا تورغان سبقغه « سبق » دیگان کبی
 « درس » دیوبده ایتهلر * درس و سبق بیره تورغان
 کشینی « معلم » دیلر * درس و سبق آلوی کشیننی
 « معلم » « شاگرد » « تلمین » دیلر * سبقدش
 شاگردلرنک هر برینه « شریک » کوبینه « شرکاء »

دیورلر * الوغ شاگردلرگه درس ویر گوجی باش معلمی
 « مدرس » مدرس دن تو بانرک و مدرسکه تابع بولغان
 معلمی الوغ بولسه ده کوچک بولسه ده خلقه دیورلر *
 مدرس ننگ درس ویره تورغان اورنینی « درسخانه » دیورلر *
 خلفه دن آلمان سبقنی یا که آلاچی سبقنی او گراتوچینی
 « مکرر » دیورلر ❁ مدرس ننگ بولمه لرنی « حجره »
 دیورلر * بو حجره لر بزده چار شاولر برله بولونگان بولا *
 چار شاولرنی کوتار گاج مدرسسه مسجد کبک بولمه سز کینک
 ابو بولوب قالا * همه کشینک فی اشکافی او قوغانی
 او قومغانی کورنوب توره * مصر استانبول بخار شهرلرنده
 مدرسسه حجره لری تاش برله بولونگان * بر حجره دن قچقرغان
 آواز ایکنچی حجره گه ایشدن لوراک توکل * آنکلاب وطنچلاب
 او قیسی کلنگان کشی ایچون آنلرننگ دستوری یخشیراق بولور *
 ❁ فصل ❁ هر بر مسلمان اولنده « قریه سنده »
 مکتب بولغان کبک بر یا که آرتغرانی مسجد بولا * هر
 تاولکده بش مرتبه اذان ایتوب الله تعالی غه عبادت قیلار *
 یعنی ایرلر مسجد که جیولوب بش وقتده جهامت بولوب
 نماز او قیلر * خاتون و قزلر اذان ایتکاج ایولرنده برم
 برم نماز او قیلر * مناره غه منوب اذان ایتوچینی « مؤذن »

دیوار نادان کشیلر « مزن » دیو بالغش سویلیمز *
 جماعت نمازنده آئده تر و ب خلقتی ایارتکان کشینی « امام »
 دیورلر * جمعه نماز ننگ منبر گه منوب و عطا ایتو چینی « خطیب »
 دیورلر باشقه و قنده تور کیچه کتاب آچوب یا که کونکلن
 کتاب سویلاو چینی « واعظ » دیورلر * مسجد و مدرسه ن
 پاکلاب چوب و چارلرینی سبر و ب تر و چینی « فراش » دیورلر
 قابقا و ایشکلرینی قاراوچی و بیکلو چینی « بواب » دیورلر *
 مسجد و مدرسه ننگ کرب و یاراغین قاراب حاضر لو چینی
 « ناظر » دیورلر * بولوشو چینی « معین » دیورلر *
 ❁ فصل ❁ مسجد و مدرسه و مکتبلرینی قایو برده
 بر بخشی بای یا لغوز غنه صالدره * قایسی برده کوب بایلر
 جیولشوب صالار * قایسی اولدرده فقیر کشیلدره طرشوب
 طرماشوب جیولشوب اولدر بنه کوره یارارلق ریاسز غنه
 بر مسجد صالار * ایکی اوچ یل اوتکاج بالالر نادان فالسون
 دین کراکین بلسونلر - یازو تانوسونلر دیب قایغرشوب
 جیولشوب بر مکتبده صالار * ملا اول مکتبده بالالر غه اوزی
 سبق بیره * اوگراتور گه وهم ملاغه اوقوتشور غه بر خلفده
 کیتورالر بوسی بیگراک فائده لی بولا * قایسی برده بای کشیلر
 مدرسه ننگ سینهدیوب وصیت قیلر * آن بولسه ده کوب

(*) وصیت اوزی اول گکاج قیلور غه قوشقان اش *

بولسه ده بوبیک بخشى اش بولا * کوب کشیلر ننگ و صیتار ندین
 کوب آنچه جیولا * اول آنچه دن کرک اور نغه مدرسه و مکتب
 صالدرالر * وهم توزغان یرلرینی توزایتدرالر * اوطونغه
 کومرگه شمگه توتالر * بو علم فائده سینه و صیت قیلو بارچه
 و صیتار دن آر تغراق و خلغغه فائده ایرانی بولادور ❁ وقایو
 یرلرده مسجد و مدرسه فائده سینه دیوب آنچه جیالر * جمعه
 نمازلر نده و باشقه جیونلرده بر بخشى آدم « مسجد و مدرسه
 فائده سینه علم یاردمینه » دیو قچقراده بر یا اولق جایه پاکه
 بر صاوت قویا * خلقی بارده قزغوب همتلر نچه و کونکلاری
 یتکانچه آنچه تاشلابلر * قایسی بش تین قایسی اون تین قایسی
 یکر می تین قایسی بر تنکه قایسی اوج تنکه صالا * فقیر
 یرلرده برر تین ایکی مشرتینلب صالالر * آطنه صابن شولای
 جیاییا کوب آنچه جیولا * اول آنچه لر فی بر اشافو چلی کشی
 آرقلی بانکا گه صالوب قویالر * آفده از بولسه ده آرته توره ❁
 بوبیک اونکای یول بیر و چیکه بیک آسات برده بلونمی قاله *
 وهم فقیر کشیلرده بیش اون تین آنچه لری علم یاردمینه
 کروب بیک ظور ثوابلی بولالر یخشیلر ننگ « کوب تکورسه
 کول بولا » دیگان سوزاری بیک درست سوز * کوب کشی
 کوب وقتده آز از بیرسه لرده کوب آنچه جیولا ❁ قایو یرلرده
 مونکا و خشاشلی ینه بر بخشى رسم بار ایکن * خلقی قوناقغه

جیواسه‌ار یا که طویغه جیولسه‌ار صیلانوب بولغاچ آرادن
 برسی ایته ایکن « ای قرفداشلر اوز نفوسوننی صیلادق
 بخشى بولدی اوزمز قرفداشلر دوستلر جیولغانمز اوشبو
 مجلسده دین فائده‌سینه بر اش قیلایق علم یارده‌مینہ بر همت
 قیلایق » شول سوزنی ایتکاج خلقتک کوبسی بیک بخشى
 دبوب بر بولاق جابوب هر یاقدن آنچه صالا باشلایار * قایسی
 خلافرای تورسه‌ده اولغانندن بش اون تین صالا * قایسی
 همت ایتوب « بز نفسکه بولشوب گناه اور نغاده الئی چاقلی
 آنچه بتور اوز یوق بیر گاده اسراق ایقامز بوبیک کیراک اش
 گناهلر مزغه کفارت بولسون » دبوب بر تنکه یا که آرتغراق
 صالوب قویا * بیک بخشى ایته عقلی جیته بارک الله *

❁ فصل ❁ مسجد مدرسه تربیه قیلولر و هوندای
 بخشى اور نغده آنچه تتولار مالغاده قاریدر * قایسی کشینک
 مالی بیک هلال بولسه بخشى اورندن کسب اینکن بولسه
 آنک مالنده دین و علم بولی ایچون الوش کوب بولا *
 اول کشیکمه. لینی بخشى اور نغده صرف ایتو نصیب بولا ❁
 اگر بر اونک مالی شبهه‌لی باچراق مال بولسه اول مالده
 بخشى ایچون الوش آز بولا * صرف قیلایم دیسه‌ده مدرسه
 و دین بولارینه صرف قبله آلمی * یوق اور نغده کوبرک
 کیمه * آندای مالدن کورگان فائده‌سی اوزینک دنیاده

بیگان اچکای کیگای بولا * آخرتده اول تورلی مالدن زیانندن
 باشقه فائده کور مساک بولا * اوز ندین صونک بالالری بیک
 فائده کور میلر * کوبسونچه اسراف قیلوب بتورالر ❁
 ❁ فصل ❁ بعض آدمار مکتبه او قوغان بولوی *
 ظور ایغاچ او قوننک یازو تافوننک کرکا-گینی بله باشلی *
 او قوماقچی بولوب اوینه بر خلفه چاقروب بیک طرشوب
 او قورغه تتونا * وهم بر یولی یازولو گرانور گه کر وشه * خلفه
 یخشی توغری کلسه اوزیده طروشسه ایکی اوج آیده چیمبار گنه
 اوقی باشلی وهم یازه باشلی * جای راحتلوب کیمه ال نیندای
 ظور دولت تابقان کبک بولا ❁ نیک راحتلمسون نادانلق
 اول کشینی جئاتکن قرآن حرفاری آنکار بر چوار نقش
 کبک کنه بولوب کورنگان * بالاسندین یاکه توغانندین کلسگان
 خطنی بر او قورغه تیلر وب خطقه قاراب تورغان * ایندی
 شولای اینتو ککان کشی آز زمانده یازو تانی باشلاغاچ یازو
 یازه باشلاغاچ نیک سیونمسون * نیک یانکی ترلنگان کبک بولسون ❁

۲ باب — : یازمی

یازویازمی بیک فائده لی اشدر * تل بر له ایتوب بولماسدای
 اشنی یازوب آمکلاتوب بولا * فی قدر یراق یر لر گه یازو
 بر له خیر ایرشدروب بولا * هر تورلی اشنی یازوب قویسنک
 اوفوتهمسقه سبب بولا * بر فائده لی سوز یازسنک قیامتکه

چاقلی شول سوز یادکار بولوب قالا ❁ یازو بلمگان کشی
 اوزیننک کسب اشرفنده بیک ابطری * حساباری ایسنندن
 چقا * دفتر یاماسه یازدر رایچون کشیگه محتاج بولا * اول
 کشی درست یازغانمی یانککش یازغانمی آنی بلهی * حالی
 بیک چیتون بولا * یراقغه بر اوغلینه یا که قزینه یا باشقه
 قرنداشینه خط یازماچی بولسه بیک قیون بولا * بر خبر یازار
 ایچون زار بولا * کشیگه یالونه قایسی چاقده کشیگه
 بلدرمساک یهوشی بولا * اولوقتهه بیکراک قیون بولاده
 اوزیننک یازو باهگانینه بیک قابغرا * نیک کچکنه چاغنده
 یازو اوگر نهدم ایکن دیوب بیک اوکونه . یازو ^ببلمگان
 کشیننک اشی بیک راحت * تلاگان نرسه سینی حاضر یازوب
 قوبیا * همه دفتر لرینی اوزی یازه آلا * اوزی قاری آلا *
 تلاگان یرینه خط یازوب یباره * فی قدر یراق یرده
 بولغان کشی برله بر گه اولتروب سوباشکان کهک بولوب
 خط سالوشه خبر آلوشه * قلم ارزان نرسه بولسه ده کشی سینه
 توغری گلسه بیک قیمت طرا * قلمدن کوب خاصیتلر طوا *
 شوننک ایچون بروغنی عرب یخشی لری « القلم احد اللسانین »
 دیگانلر * یعنی قلم ایکی تلننک برسیدر * بلکه قلم قایسی
 چاقده تلدن فائده لیراق ده بولا * مسکوده گی کشیده یا
 بخارداغی کشیده یهوشنک بولسه باروب ایته سنک تل فائده
 (۲) دفتر کرک یاراقنی یازوب قویه تورغان کتاب *

قیلا آلمی * قلم مرفده فائدہ قیلہ * سنک یهوشنکی شونداى
 یر اقدہ غی کشیلر گه یتوشدره بیک یخشی آنکلانہ * بارى
 سندین یارطی ٹینک کاغذ یدی تینک پوشته مارقه سی P
 کرک * شول یدی یارم تین برله اون منک چاقوم یر گه
 یبار سنکده یازوونک یخشی بولسه خطک باروب بتار * هم
 یهوشنکی بیک یخشی آنکلانور ❁ یازو بلمه سنک شول چاقلی
 یر اقدہ غی کشیگه نیچوک سوزیتوشدر مک کرک * باروب
 ایتیم دیسنک یا که کشی یباریم دیسنک فی چاقلی خراجات
 کرک بولور ❁ شونک ایچون مکتبه گی بالار یازو اوگر انور گه
 بیک طر وشار * وهم درست توغری یازار غه طر وشار *
 یازوومز فی کشی کور گانده عیب ایتارک بولمسون * رحمت
 او قورلی بولسون دیوب * یرینه بتکوروب یازوئی
 اوگر انالر * آرتق تشار قویودن کرک اورنده کیم قویودن
 صافلانالر * « صادق » فی « صادق » « شاکر » فی
 « شاکیر » « عز تلو » فی « عزیز تلو » « هر متلو » فی
 « هر متلو » دیوب یالغش ایتوب یلزمیلر * وهم « رحمت
 الله » فی « راحهاتوالله » « سبى الله » فی « سبى الله »
 دیوب یازمیلر * هر قابوسوزنی کر اگنچه درست ایتوب
 (P) مارقه بر بارماق بیتمی چاقلی پادشالقدن بولغان چوار کاغذ

یازالر * مکتبه طر شوب یازواو گرانوچی بالالر فی کورسناک
 یازولرینی قاراسناک ایر کسن بالالر نناک اوزلرینه اخلاص
 قویوب اوگر انوچیلرینه و خلفه لرینه و آتا و آنالرینه خیر
 دعا قیلورسناک *

❁ فصل ❁ یازو یازوغه « کتابت » دیورلر *
 آقبوربرله یاکه آغاچ قلم برله یازه تورغان تاش تخته غه
 « لوحه » دیورلر * یازو قاره سینه « حبر » مرکب
 « سیاهی » دیورلر * قاره صاو تینه « محبره » « دوات »
 « سیاهدان » دیورلر * قلم صاو تینه « قلمدان » « مقلمه »

دیورلر * یازویوللرینه « سطر » کوب یولغه « سطور »
 تیمگوز یازار ایچون کاغذ گه یول ازی تشروقورالینه « مسطر »

دیورلر * بر ازون صوز قغه « خط » کوب صوتی بولسه
 « خطوط » خطنی توغری صوزار ایچون بولغان تیمگوز
 تخته نی « مخطاط » « تیمگوزلمه » دیورلر * کشیکه یبار لاسی
 خطغه « مکتوب » « خط » « نامه » دیورلر * قونا قغه چاقروب

یازغان کچکنه یازوغه « دعوت نامه » دیورلر * خط بوغچه سینه
 « لفافه » لفافه گه قایسی شهرده نی اسملی کشیکه اید و کینی یازغان

یازونی « عنوان » دیورلر ❁ کتابت نناک کوب نوعلری بولور *
 باصمه کتابلر یازوی کبک یازوغه « خط نسخ » دیورلر *
 شونناک توسلی بولوب دیوار غه اصاتورغان لوحه یازوی کبک

ایری ایری بولسه « خطُّ ثلث » دیورلر * خلقی بو ایکی
 تورلی یازوغه « عربی فط » دبوسویاشهلر * خلقی ننگ
 « فارسی یازو » دیوب ایته تورغان یازولری « خط
 تعلیق » دیگان خطدر بو اوج تورلی یازوننگ بر تورلیسینی
 یخشی بیلگان کشیگه باشقهلرینی بلمک بیک چیتون توگلدور *
 آزغنه طرشو برلده بلومکن بولور *

۳ باب — : آنکلامی

اوقوغان نرسه فی آنکلاو بیک کرک * آنکلاوننگ کرک گین
 آنکلی کشی آنکلی بالابارده بلورلر * بیک آنکفرا بالاغنه
 بلمسه بلمس * اوقودن مقصود اوقوغاننی یازودنی ایتکانینی
 بلمک و آنکلامقدر * اگر بر بالا اوقوغان سبقنی آنکلامسه
 اوقوونده کوب فائده بوقدر * اوزی اوقوب اوقغانینی
 آنکلامغان بالانی خلقی بیک عیب ایته * اغزی اینکانینی
 قولاغی ایشتهی دیوب کولکی ایتهلر ☉ آنکلاب اوقوغان
 بالانی هر کم ماقتاب سویلی * بیک آنکلی بیک اوتکور *
 اوقوغان سبقینی حاضر ایتوب بیره * ملا کتاب سویلگان
 کوکراحتلندرب سویلی دیلر ☉ کچکنه دن آنکلارغه اوگرافمگان
 بالاظور ایفاچده بیک آنکلاوچان بولمی * قسقهغنه خطارنیده
 یالغش آنکلاب اویاتلی بولا * قایوچاقده یالغش آنکلاب
 اوزینه زیانده کیتوره ☉ بر وقتده بر کشیگه دعوت نامه

کلگان * دعوت نامه سینه یازغان ایکن : اوتنه در شفی
 اشارغه کلونکنی « دیوب * بو نامه فی بر بالاسی اوقوغانده
 خلق آلدنده آتاسینه کروپ ایتمکان « اتی سنی شفی اشارغه
 دیوب چاقوغانلر اول نیندای آش ایکن « دیوب آتاسی خانی
 آلدنده بالاسیننک آنکسر لغندن بیک اویالغان * بالاسینه
 صونکندن شلته لب ایتمکان آنکلامی شویله سنک دعوت نامه ده
 آلی دیمکان * شفی آتلی کشی چاقوغان اشارغه دیگان
 دیوب بالاغه آنکلانغان بالا آنکلاغاج اوزیده برگه کر راک
 بولب اویالغان ❁ ایکنچی وقتده بو کشیگه بر دوستندن
 « اوتنه مز کباب اشارغه کرم قیل « دیوب یازغان دعوت
 نامه کیلگان * الگی بالا اوقوب آتاسینه تیز وک کروپ
 ایتمکان * اتی ینه سنکا دعوت نامه کیلدی بوسینی بیک
 بخش آنکلادم دیگان * بیک بخش آنکلادم دیگاج آتاسی
 سوینوب کیتمکان بارک الله او غلوم دیو تحسین اوقوغان
 — لکن آشوغچران تحسین اوقوغان بالاننک — سوزینی
 ایشو تکانچی صبر ایتموکرک ایدی — صونک دعوت نامه ده
 فی ایتمکان دیوب بالا سندن صور اغان * اولگی دعوت
 نامه ده گی خطاسینی ایسنده توتوب بو بولیده یالغشه میم دیو
 آتاسینه ایتمکان : کباب آتلی — شی سینی اشارغه
 چاقوغان دیگان * آتاسی فی اشلر گاده بلمکان کولاسینه کیلگان

بغلا سیده کینگان * فی اشار گه بلمسده آزرانی شلته
 قیلغاندر * یا که بر بولمه گه بر رساعت جاوب آصراغاندر *
 ❁ فصه ————— ل : ❁ درس آنکلاونی « فهم » دیورلر
 آنکلا رغه اویلاونی « فکر » اویلاب اویلاب آنکلاب
 جیتونی « مطالعه » دیورلر * اویلاوچان بولمغان کشینی
 « فکر سنز » آنکسنز کشینی « فهم سنز » « مطالعه سنز »
 « بی فهم » « بی مطالعه » اویلاوچان کشینی « فکری »
 آنکلاوچان کشینی « فهمیم » « فهملی » « مطالعه دار »
 « مطالعه لی » دیورلر * شاگردلر بر بدن سوراشوب
 آنکلا شورغه طرشونی « مناظره » دیورلر مناظره غه استا
 کشینی « مناظره » دیورلر مکتب شاگردلری بر ایکی توری
 کتاب او قوبرلر گنه فهملی بولوب یتیملر * بلکه اویلرند
 وقتده آصات آصات عبرتلی قصه لری آنکلاب آنالرینه
 کونکلن سویلسه لر شونده آنکلی بولور ایچون فائده بولا *
 وم علم حساب بلو علم تاریخ او قوبواشته فائده قیلا *
 ودخی اوقی تورغان کتابننگ مسئله لرینی شیریکلردن سوراشو
 و آنلر برله مناظره قیلشو بیک یاردم ایته *

۴ باب — : بیکلمک

اوقوغان سقنی کونکلا گه آلورغه کرک * کونکلا گه آلغاج

کلاتکه نرسه سالوب بیکلکان کبک ایسندن چقهسون دیوب
 بیکلاب قویارغه عرک * اگر او قوغان نرسه لری ایسند
 قالسه برده او قومغان کبی بولوب قالور * او قوب او قوبده
 او قومغان کبی بولوب قالسه او قوب بیروی بوشقه چقار *
 امتخانلرده مکافات آلا آلمس شاگردنک اوزینده آنا آناسینه ده
 بیک خورلی بولور * کشی آراسنده کولکی بولور *
 او قوغانی بارده بیلگه کیتکان ایکن دیوب سویلرلر *
 شاگردلر آراسنده ده اعتبار سز بولور * آنا و آناسی ده
 قایغر لرلر * فی قدردن بیرلی او قوتامز او قوغانی برده
 کوزگه کورنمی * او قوغان بر سبغین قار باصاباره * فی
 اشلر گاده بلمیمز دیوب بیک خفالنورلر * کونکلارندن بوبالا
 لرینی یاراتمس بولا باشلرلر * ایکنجی بالالرنک او قوغانلرینی
 یخشی بیکلگانلرینی کوروب ایشتوب آنلرغه بیک
 قزغورلر * اول بالالرنی اوز بالالرفندن آرتق سویه
 باشلرلر * مونه ایندی بو یخشی بیکلکان بالاغه موندن
 آرتوق خورلی بولمس * او قوغان سبقلرینی یخشی آنکلاغاج
 بیکلب او فوتماغان بالا اینک اویاوشاگرددر * آلدای
 کونلرده اوزیننک یوزین آفی ایتارگه طرشقان * او قوغان

۲ کلاتیا که کلادساملی ایچون آرتق نرسه لری سالوب قویا
 تورغان ایودر فریه لرده کوربک آغاچدن بولا آشلی
 سالوب قویالر بایلر ده تاشندن بولا (کلاداوی) دیلر

نرسه لرم بیلگه کیتمسون دیگان * قار آستینه کروب
 قالمسون دیگان آنکسزدن آتام یا باشقه برر کشی برر سوز
 صوراسه اویانلی بولیم * امتحان وقتلر نده خاق آلدنده
 کولمیکه قاهیم دیوب آلدن آیاغین کیونگان * موندای
 شاگرد بیک بختلی شاگرد بولور * اوزینک مشقتلر بوب
 اوقوغان سبقلرینی بوغالتغان * وهم مونک خانمسی و آتا
 و آناسی بیک راضی بولا * کوب غیر دعا قیلار * موندای
 بالانی هر بالادن آر تغراق یارانالر * ودخی غلی آراسنده
 بخشی آتاقلی بالا بولور کم شوندا این بالانک بولسه
 ایسدی دیوب آرزو قیله * بروغنی عقل ایالری
 (عام کوکر اگده بولسون) دیهش لر * بیک درست
 اینکانلر بر او اوقوبده علمینی کوکر اگینه آلمسه اوقوغان
 علم باری کتابنده غنه قالا * کتابینی آلوب قویسانک
 اوقومغان نادان کشی برله بر بولوب قالا علم یوقغه حساب
 بولا * اگر اوقوغانینی یادینه آغان بولسه اول کشیده عام
 بولا * کتاب بولسه بولمه بلوب تور ابلووی چین بلو بولا *
 اوقوغان نرسه فی کونکله قالدر و غه فائده قیله تکرار قیلو *
 بلوب آنکلاب بیتکور گاچده توقتامی تکرار قیلو کراک *
 الوغ کتابلرده « السبق حرفی والنکرار الف » دیگان *
 معناسی سبقنی برر حر قلب آلوب منکارات اوقوکر کدبو

آنکلاتار * و باشقه شاگردلردن شوراشو و مناظره قیلو
 اونوتوسغه سبب بولور * وهم کتایده بولغان مسئله و سوزنی
 کشیکه سریلو بیک فائده قیلور * شونک ایچون مناظره
 قیلوچان شاگرد وهم اوزندن آرتده بولغان شاگردلر فی
 اوگرانوچان کشی اونوته اوچان بولا * باشقه لردن آنک
 علمی آرتغراقی بولا *

اوقوغان سبیمنی اونوتقان شاگردنک مثالی برساتوچینک
 خدمتچیسی و کیمتچیسی کیمک * کیمتچی فی چاقلی طرشوب
 صاتو ایتوب فائده ایتسه ده ایتکان فائدهسی اوزینه بولمی
 بارده خواجه سینه بولا * باری کیمتچیگه خدمت یالیمغه بولا *
 تکرار قیلامای تورغان شاگردنک ده اوقو فائدهسی اونوتغاج
 اوزینه بولمی * مشقت چکوبکه قالا * فائدهسی صاتو
 فائدهسی کیمک ده بولمی * بلنکه بتونلای ییلمگه اوچا
 اوقوغان بر سیمنی بخشی تکرار قیلوب بیکلی بارغان شاگرد
 اوزی صاتو ایتوب فائده قیلغان خواجه مثالنده * خواجه
 فی قدر فائده ایتسه ایتکان فائدهسی همهسی اوز صندوقینه
 کره باره * فائده ایتکان ساین مالی و صوماسی کوبایه *
 صندوقینه کرگان فائده لرینی بخشی ساقلاسه باره باره طور
 بلی بولوب کیمته * بوشاگرده همان اوقی تورسه
 اوقوغانلرینی بخشی ساقلی بارسه بر کونتی بخشیمغه طور

بولوی عقلی کشی بولوب چغار * اگر استاسه ملا
 بولور غاده مکن بولور کچکنه، فتنه بیکلاوبیک فائده لیدر *
 بخش بیکلانسه اولگانچی اونوتولماس * ظور کشی بیکلاسه
 آلابوق بولوی تیز او فوته * عرب کیمیری ایتکان
 « الحفظ فی الصغر کالتقش فی الحجر » یعنی کچکنه لکده
 بیکلاو تاشقه نقش تشورو کبک تاشقه تشورگان نقش بیک
 اوزافغه چندی * دورت بش بوز بلای بازولی قبر تاشاری
 بولا بازوی بیک آچیمی نورغان بولا * شونک ایچون
 کچکنه چاقده هر نرسه فی بیکلار گه طر شهی کرک غافل بولماسقه کرک

○ باب — دین تانومی

مکتبه دین سبقی او قیلر * اوقوب اسلام دینیمی بخشی
 تانیلر * ایمان و اسلام — فی ایکانیمی بلار * اهل السنة
 والجماعت منده بین بخشی آنکلیلر * واول منده بیک حق
 ایکانلکیمی وهر کهگه شول منهده بولو فرض ایدی کینی
 بلار * شول علم برله مکتب شاگر دلری اوزلرینی
 ساقلیلر * باطل مندهب اعتقادینه کیتودن یراق بولالر *
 شول پاک بولغان اهل السنة و الجماعت اعتقادی سبیلی اللهنک
 رحمتینه لایق بولالر * شونک ایچون شول اعتقاد اوزره ثابت
 بولوب شول اعتقاد و ایمان برله وفات بولونی کونکالری
 برله اللهدن صوریلر * مکتبه موندای سبقر فی اوقوبیک

كرك * آنی او قولری بیک تیموش * کچکنه چاقده مکتبده ایمان و اعتقادنی یخشی او قومسه یخشی او گرانمسه قایچان او گرانمک کرك * ظور ایفانچه اوزینک دین و ایمانینی بلمی پرورمنی ﴿

فصه — ل

مکتبک ایمان و اعتقادنی یخشی او گرانکاج عمل مسئله لرینی او گرانالر * طهارت ، تیمم ، غسل مسئله لرینی نماز ، روزه ، کسب مسئله لرینی او گرانالر * آنلر ننگ هر قایوسینی آنلاب کونکگه آلالر * پاکاک . نجساک بابلرینی یخشی او قیلر ﴿ شونکا کوره مکتبده یخشی او قوغان بالاعه — ل و عبادت اشلر نده آبترامی * نیندای صو طهارتکه یاری نیندای صویارامی آیرب بله * نیچوک کیوم نمازغه یاری نی چاقلی نجس تیسه یارامی یخشی آییره ﴿ صوبولمه ننگ نیچوک نماز او قورغه کرك آنی بله * نمازده نیندای اشلر کرك نیندای اشلر درست بولمی بارینده آنکلی * مسلمان بالاسینه بو اشلر نی بلمک بیک تیموشلی * بر مسلمان بالاسی بولوبده اسلام ننگ عبادت روشینی بلهسه اول بالانی نیچوک

(اعتقاد) بر فرسه گه کونکل باغلمی و آنکار تمام اشانهی (السنه) رسول الله محمد علیه السلام ننگ یولی (الجماعه) رسول الله و بارچه صحابه لر جیونی (اهل السنه و الجماعت) رسول الله غه و صحابه لر غه ایارگان و آنلر اعتقادینه موافق اعتقادلی کشیلر

یخشی دیوب ایتور سنک * نیچوک مسلمان بالاسی دیوب
 سانار سنک مکتبده پانغند. یخشی بله آلمغان کشی کوبسناچه
 ظور ایغاچده اوگر انه آلمی * چی نادان بولوب عمر ایتار *
 اوزیننک عبادتینی یخشی اونای آلماس * وهم دینینی ده
 یخشی ساقلی آلماس * اشی بیک خطر بولور * الله ساقلا سور *
 یاشک دین مسئله لرینی اوگر انوب قوبمی بیک فائده لیدر
 شوننک ایچون بالالر ننگ عقلی وانصافلی بواغان دین
 وایمان مسئله لرینی وعبادت کر کلرینی اوگر انور گه بیک
 طروش * خلفه سوزینه بیک قولاق صالا * او قوغان مسئله
 لرینی طهارت و نماز و روزه ده نیچه فرض نیچه واجب نیچه
 مکر و بار بار چه سینی یخشی بیکلی * کورگان ایشوتکن
 کشی تحسین او قورلق بولا * اما یالغاو بالالر اعتبار سز
 بولالر * اوزینه و دینینه کرک اشرفی قایغرتی * او قوغان
 سبقینی کشی ایچون بولغان کبک کوره * عقلی آز بولغانغه
 کوره بارده اوز فائده سینه ایکانیندی بلوب یتکور می *
 موندای بالا جو نسز بولا برده ماقتار لی بولمی * فصل *
 مکتبده قرآن فی یخشی او قورغه اوگر اتالر * قرآننی یالغش
 او قورغه یارامی دیوب بلدر لر * چونکه قرآن الله تعالی ننگ
 سوزیدر الله تعالی ننگ سوزینی یالغش بزوب او قورغه
 نیچوک یاراسین * یخشی بالالر هر قابوهر فلرینی درستلب

حرکتارینی بیک فاراب اوقیلر * وهم علم تجوید که موافق
ایتوب اوقورغه طروشالر * علم تجوید دیگانهز قر آن فی
یخشی اوقورغه او کراتکوچی علمدر * اول علمنی
(بدءالامانی) ۲ ده سویلر وهم (قره باش) ده بیان قیل *
تجوید علمی قر آن اوقورغه بیک اوگراته بیک فائده لیدر *
شونک ایچون مکتبه قر آن اوقی باشلاغاچده تجوید علمینی
اوگرته باشیلر * اول یلنده خلفه تل برله آن آن ایته *
ایکنچی یلنده بدءالامانی اوقوته * بلالر آنی بیک یخشی
آنکلاب و بیکلاب اوقیلر * اوچنچی یلنده قره باش اوقیلر *
اوشبوروشلی اوقوغانغه کوره مکتبه عام تجوید فی بامگان
بنالابیک آن قاله * وهم کوبسی قر آنی درست اوقیلر *
چیتد ان قولاق صالحانده حاضر ملائغه چقاتورغان شاگرد
اوقی ایکن دیورلیک بولا ❁

قر آنی شولای کوچکنه چاقده یخشی اوگراته سنک صونکندن
اوگراته ایتون بولا * بلکه برده اوگراته آلیمیلر * کوب کشیلر
بولا قارتایغانچی اولگانچی یالغش اوقوب یریلر * کوچکنه
وقتدن یرلی تل غطاغه اوگراته کاج نیچه یلر شولای خطا
اوقوب یروب غطاغه کونکاج نیچوک توزلمک کیرک * برده

(۲) بدءالامانی علم تجوید ده فسقه چه بیک فایدله رساله درتاش
باصمه ده خط نسخ برله طبع ایلامشدر

بلمسه الہ او گرانو ممکن بولور ایندی * بویالغشقه بیک کونگان *
 شونک ایچون توزالہ آلمی ❁ تلینی توزانہ آلمغان قایسی کشی
 آبطراغاج (علم نچوید بیک کرک نرسه توگل قرآنی بر تورلیکنه
 او قوسانک دیارار) دیوبده جولارلنه * عقللی کشی آنک
 اول سوزندن بیک کوله * کولکی سوزدن نیک کولمسون *
 الله تعالی فنک کلام شریفینی بیک درست او قو کرک بولماسی *
 کشی سوزنیده بزوب یالغشتروب سویلسنک ایاسی رنجی *
 منم سوزم آلائی توگل ایندی بزوب اوزگارتوب ایتکان دیوب
 بیک آچولانہ * کلام شریفی شریعت بیورغانچه او قوماینچه
 طور ایمغان آغز اونکاینچه او قو نیچوک یاراسین * شونک
 اوچون شریعتده فرائی بخشی بولمغان کشینی امام ایتارگه
 یارامی * اگر نیچوک او قو غانده ده یارارلق بولسه شریعت
 فرائینی تیمکشور مس ایندی * نیتی و اخلاسی درست بولسه
 یارار دیوب ایتور ایندی * آلائی ایتمکان درستارگه فوشقان ❁

۴ باب — : خلقی توزایتک ادب او گرنهک

چین بخشی کشی کورکام خلقلی کشیدر * کورکام خلقلی کشی
 الله تعالی گه یقین ، بند لر گاده بیک میو کلی کشیدر * کورکام
 خلقی کشینی بختلی قیلہ * کورکام خلقلی کشینک کونکلی
 راحت جانی طنج بولا * هر کم آندن راضی بولا * هر کم
 قاشنده ماقتا ولی بولا ❁ اما خلقسز کشی یعنی یهان خلقلی

كشى اينك نچار كشى بولا * الله تعالى دان يراق بولا * خلققاده
 يمان كورنه * خلقنك برده يارانمغان كشمسى بولا * هر كم
 آندن زيان كوره * هر كم آنى يمانلى كشى آراسنده قدر سز
 بولا * خلقسز كشى اوزنده بىك زيان كوره * جانى بر چولى
 و
 ك و نكلنى طنچسز بختى كبرى بولا ﴿﴾

اطاعت = بوى سونهق = قولان صالحه .

خلق و فعللر نك باشى و اينك اولى الله تعالى نى نانوب آنكا
 اطاعت قيلمقدر * « سؤال » الله تعالى نى نانومق نيچرك
 « جواب » الله تعالى باردر * وهم بر در * هيچ شريك و تينكى
 يوقدر * و تر يكدر * هر فرسهنى بلگوچى ايشتكوچيدر * هر
 فرسهنى كورگوچى * هر نر سه كه قدر تان * تلاكوچى *
 سوبلاگوچى * بار قيلمغوچى * يوق قيلمغوچى * رزق و يرگوچى
 ديوا اعتقاد قيلمقدر « سؤال » الله تعالى كه اطاعت نى روشلى
 « جواب » الله تعالى نك امرلر ينه بوى سونهق يعنى بيورغان
 اشلر ينى قيلمق نهى قيلمغان يعنى طيغان اشلر ندىن طيولنى برله
 بولور * هر بنده نك موينينه اول لازم بولغان وظيفه سى
 اوشبو الله تعالى كه اطاعتدر * « سؤال » ينه قايسى معرفت
 و اطاعت واجب « جواب » الله تعالى نك رسولى محمد صلى
 الله عليه وسلم نى بخشى تانومق و آنكا اطاعت قيلمق واجب *
 « س » محمد عليه السلام نى روشلى تانومق واجب « جواب »

محمد عليه السلام الله تعالى فذاك اينك آخر گى پيغمبر يدر *
 دين و شريعت او گراتور ايچون بنده لر گه يباردى * آنكار
 « قرآن » اسملى اوز يئنيك كتابيني ايندردى * وهم آنك
 پيغمبر لـ گن راستلار ايچون آنك قولندن تورلى تورلى
 معجزه لر اظهار قيلدى * « عس » - رسول الله صلى الله عليه
 وسلم فذاك نسب شريفى نيچوك قايوير لك كشي « ج » پيغمبر مز
 محمد صلى الله عليه وسلم عرب نسلندن * قريش قبيله سندن *
 هاشم نسلندن ۲ * اتاسى عبد الله در آنك اتاسى
 عبد المطلب * آنك اتاسى هاشم * بو هاشم نسللى مكه مكرمه
 شهر يئنيك حر متلو نسللى ايدى * محمد عليه لسلام مكه ده
 توغدى * قرق ياشنده پيغمبر لك كلدى * بولنوب بولنوب
 قرآن اينه باشلى * اون اوچ يل مكه كافر ارندن كوب

(اظهار) آچق كورستماك (پيغمبر) خبر ايلتوچى معنا سنده
 فارس يدر رسول وايلاچى معنا سينه توغرى كيل * (معجزه)
 عادتك بولى تورغان پيغمبر قولنك كورنگان اشدر (نسب) نسلدر
 ۲ عرب منسى اول ظور بو و نارغه بولنه بو و نغه (قبيله) ديوب
 ايتلر اول بو و نار فاك قدرلى واينك حرمتلى سى (قريش) آنلى
 بو و ندر * قريش قبيله سى تورلى تارماقغه بولنه آنك اينك
 شرافتلى تارماغى هاشم تارماغىدر تارماقغه كاها (عشيره)
 ديوبده ائتول (فامليه) ديگان سوزگه توغرى كيل .

جفا، گور گاج بئرب ۳ شهر يينه کوچدى * آندە کوچكاج اونونچى
 يلدە دنيا قويدى * قمبر شريفى يئرب شهر نبدە در * «س»
 رسول الله اطاعت فر و شلى «ج» - رسول الله صلى الله عليه
 و سلم ننگ بيور قلر ينى قبول اينهك و نهى قيلغان نرسه لر ندىن
 طيولوق * و آننگ قيلغان و ايننگان سنتملر يينه كمال اخلاص
 بر له ايارمك بر له دره «س» - بونلر دن قالا كيمه گه اطاعت
 واجب * «ج» - آنا آنا غه اطاعت واجبدر * آنلر بالا ننگ بولويينه
 سبب بولغانلر * تربيه قىلوب اوستره لر * اوزلر يينه بولسه
 بولمسه بالا ننگ تماغمىنى طويدر و غه استون باشين بوتاي تور گه
 طر و شالار * بالانى هر وقت يخشىلغفه ديملير * نى قوشسالارده
 بالا ننگ اوز فائدهسى ايچون قوشلار * شوننگ ايچون آنلر ننگ
 سوزلر ينى طنكلامق بيك واجبدر * آنلر غه فائده تيكرو گه
 طر شوق لازمدر * آنا آنا سينه اطاعت ايدوب آنلر غه يخشى
 خدمت ايتكان بالاما قتاولى بالا بولا * دنيا ده و آخر تده بختلى
 بولا * صونكندە اوز يده بالالر ندىن فائده كور و چان بولا *
 اما آنا آنا سينه قارشو تورغان * آنلر ننگ خير دعالر ينى
 آلمغان * آنلر نى رنجو تكان بالا برده ايگلو ك كور مى هر كم
 قاشنده يمان كورنه * آنى خلق آلد افوق يمانلغفه بختسزلككه
 جوراب تورهلر * آنا سىنى يا آنا سىنى رنجوندى آننگ

۳ يئرب مدينه منوره شهر يندر *

آخری یہاں بولور ایگلوک کور مس دیوب سویلشہ باشلیملر *
 ہم اخیر دہ شولار ایتکانچہ بولا * آندی کشی اوز بالاسندن دہ
 فائدہ کور می یہانلقغنه کورہ ❁ ❁ ❁ فصل ❁
 ودخی علم اوگر اتوچی استاذغہ اطاعت قیامت واجبدر *
 علمنک قدری بیک الوغدر * اوگر اتوچیننک قدری دہ
 شولای بیک الوغدر * استاذغہ خدمت ایتہک و بیور قلمرینی
 توتہق و یاردم قیلہق تیموشلیدر * استاذینی راضی قیلغان
 و آندن خیر دعاء آلغان شاگر دکیم و خوار بولہی * دنیا دہ
 و آخر تہ امیدلی بولا ❁ اما استاذینی قدر لمکن کشی و آنکا
 اطاعت قیلغان شاگر د یہاں حال دہ بولا * علمندن فائدہ
 کور می * دنیا دہ ہر کتسز بولا * آخر تہ ہم توتقون بولور *
 شریعت بوینچہ استاذنک حقی آنا حقندن الوغراقدر .
 ودخی باشقہ الوغ و یخشیشی کشیلر گہ بوی سونہق و آنلردن
 ادب ساقلمق ماقناولی اشدر * شوننگ ایچون عقللی بالالر
 آنا آنالرینہ و استاذلرینہ اطاعتلی بولغان کبی باشقہ الوغ
 کشیلر گہ دہ اطاعتلی بولالر * ہر کہدن خیر دعاء آلار و تحسین
 ایشوتالر * اطاعتسز لکدہ بالاغہ فائدہ دہ بولہی * اوزیننک
 نچارویہانلقغنه کورساتہ * رنجوگنہ آلور قالہ *
 ❁ فصل ❁ اللہ تعالیٰ گہ ورسول اللہ صلی اللہ علیہ
 وسلم گہ اطاعت قیلوچینی « مطیع » « صالح » « مؤمن

کامل « دیورلر اطاعت قیلهغان کشینی » عاصی « « فاسق
 دیورلر « آنا آناغه یاکه استاذغه اطاعت قیله اوغه « عقوق»
 اطاعت قیلهغان کشیگه « عاقی » دیورلر ❀

صدق . کذب .

صدق بیک کورکام خالقدر * کشیننک درجه سینی
 آر تدره تورغان صفتدر * الله تعالی قاشنده وهم بنده ار
 قاشنده سیوکلکی بولوغه سببدر * راست سوزلی کشی کرک
 الوغ بولسون کرک کوچک بولسون بیک اشانچلی کشیدر ❀
 کذب یعنی بالغان سویلو بیک یمان خالقدر * شریعت
 بوینچه حرام و گناه اش * عقل و خلق قاشنده بیک مذموم
 صفتدر * شونکا کوره کشیگه بالغانچی دیسنک بیک آچولانه
 بیک رنجی * حتی بالغانچی بالاغه ایتمسکده یولامی * اوزینی
 بالغانچی ایتماسی کیلهی ❀ بس هر بالاغه اوزینی راست
 سویلوچی ایتمارگه طر شوق کرک * بالغان سویلودن بیک
 قاچوق کرک * بالغان سویلب اوزینی کناهغه تشور مسون *
 هم خلق آراسنده اوزینی اشانچسز کشی ایتمسون * بر
 بالغانی بلونگان کشیننک راست سوزینهده خلق اشانهس
 بولا ❀ ودخی افترا دن بیک ساقلتهنی لازمدر * افترا کشیگه
 ۱۵۰ ۰-۵۰
 جالا جاقه قدر * افتراغه « بهتان » تهمت « دیوبنده ایقورلر *
 ۰- -
 مثلا بر بالا بالغانلاب حسن سبقتینی بلهنی یایسه ثابت

اوينادی يایسه عمر گه خلفه شلته قیلدی دیو بولمغاننی
 سویلسه افترا او بهتان قیلغان بولور * بویک یمان صفتدر *
 آخر نده افترا قیلغوچی اوزی زیان کورر * خاق آراسنده
 آبرویی توکلور * افترا قیلونمش کشینک رنجوی توشر *
 موندای خلقلر دن بیک ساقلمق کرک * اوزین اوزی قدر سز
 اعتبار سز اشانچسز قیلمسقه کرک ﴿

﴿ فصل ﴾ راست سوزلی کشیگه « صادق » یالغانچیغه
 « کاذب » بیک یالغانچی بولسه « کذاب » دیورلر افترا چیغه
 « مفتری » دیورلر *

• عدالت • ظلم •

کشیگه ظلم قیلماق دخی بیک یمان خلقلر دندر * ظالم کشی
 اینک یمان کشیدر * الله تعالی غه دشمان و بنده گه دشمان
 کشیدر * ظالمنی سویگان کشی برده بولس ﴿ ظالمنک
 کوب تور لیمسی باردر هر قایوسندن ساقلانوو اجبدر *
 براونک آنچه سینی آلسه * یا که آنکا سوقسه * یا که آنی
 سوکسه * یا که اویالتسه همه سی ظلم بولور ﴿ ظلم قیلغوچینی
 ظالم دیورلر * ظلم قیلونمش کشی مظلوم بولور ﴿ ظالم قیلماق
 انسا نغاده خاص توکلدر * باشقه هیوانلر غاده ظالم قیلماق
 در ست توکلدر * مثلاً آتقه صغر غه تیوشسز سوقسه * یار قمنده
 طویدر مسه * یا کوچینن آرتق یوک سالسه * یا که آرتق

چاپسه بارده ظلم بولور * قیلوچی کشی گناهی یمان کشی
 بولور ❁ وهم اورنسنز آنکه و باشقه هیوانغه تاش ارغوتوق
 سوقوق کبی خلقلر یمان ظلم خلقلدر * ساقلموق و اچبدر *
 هر ظالم اخیرده جزاسینی اوزی نابا * مظلومننگ حق
 برده ضایع بولوی . هراشده ظلمدن ساقلموق عدالتدر *
 بوعدالت بیک کورکام خلقلدر * کوب ثوابلی صفتدر .

کبر . تواضع

کبر : کشی اوزینی باشقه دن بوقاری والوغ کورسک . تواضع :
 اوزینی توبان و کچکسه توتوق . کبر یمان و منوم صفتدر * الله
 تعالی کبرلی بولغان کشینی دشمن توتار * آنک درجه سینی
 تشورر ❁ تواضعلی کشینی دوست توتار * آنک درجه سینی
 کوتارر ❁ کبرلی کشی غلی آراسنده ده بیک سیوکسز
 کشیدر * آنکا دوست کشی برده بولوی * کبرلی کشی بر
 بر بلاوقضا کورسه برده قزغانوچی بولوی * بیک کبرلی
 ایدی جزاسون تابقان دیار ❁ اما تواضعلی کشینی هر کم
 دوست کوره * آنک قایغروچیمسی کوب بولا ❁ شوننگ
 ایچون بالارغه کوچکنده دن کبردن سافلانوب تواضعلی
 بولورغه طرشوق کرک * تواضع صفتی برله الله تعالی غه و بند
 لرگه سیوگلی بولورغه اجتهاد ایتک کرک ❁
 حکایت بر الوغ دولتی بای تاوق قورمه سی آشارغه

او تورغاچ بر فقیر مسائل صدقه سوراغان * بای وقتسز
 سورايسنك آشاغانده بور چيسنك ديو سائانی شلمه لب بر
 نرسه ده بيمرماينچه نوميد ايتوب يبارگان ❀ بر وقتده بو بای
 خاتونی بر له بز و لشوب خاتونینی آیرغان * خاتون اينچی
 ایرگه بارغان * بايتاق گونلر او تکاچ خاتون نك اينچی ابری
 تاوق قوورمه سی آشارغه او تورغان ایکان * بر مسائل صدقه
 سوراغان * بو ایر خاتونینه اشبو تاوقنی شول فقیرگه آلوب
 بیر دیگان * خاتون تاوقنی بیر گانده اول سائلنی تانوغان
 خاتون نك اولگی ابری ایکان ❀ حیران بولوب صونکی ایرینه
 سويلگان * صونگی ابری ایتکان اول ایر نكدن آشاب
 او تورغاننده صدقه سوراغان فقیر من ایدم منی تخفیف
 قیلوب کبرلنوب قودی * الله تعالی آنی منم کونه
 فقیر لکگه قالدردی * منکا بو قدر دوات بيمردی * وهم
 آننک خاتونینی نصیب ایتدی ديو الله تعالی نك قدرتینه
 وهکمتینه حیران قالغان وهم الله تعالی گه شکرانه قیلغان .
 غضب . حلم . صبر . انتقام . عفو .

غضب آچولانهق بودغی منم موم خاقدر * غضبیدن کوب زیان
 تو غادر * غضبلی کشی او زینه وهم کشیگه کوب ضرر ایتوب
 صونکندن بیک او کچکجه قالا * او تکاچ او کتوفانده قیلمی *
 آچولانورلی اش بولغاننده حلم کک * آچولانهق

او تکار سنک اوز نکلک شادان نور سنک * کشی ده بیک شادان نور *
 وهم بیک ثوابی بولور سنک ☸ بر کشی سنکا ضرر تیمور سه ده
 انتقام قیلورغه یعنی اوج آلورغه طر شه * عفو قیل سنک بیکرک
 یخشی بولور * وهم عفو ایتم سنک یمانلی بر له انتقامدن آرتغراق
 انتقام بولور * حتی قولنکدن کیلسه آنک یمانلقینه قارشی
 سین آنک یخشی ایتم * سین مر و ت قیلغان بولور سنک *
 استون بولور سنک * الله تعالی قاشنده و بندلر قاشنده
 چمن کشی بولور سنک * بر ونغیلار ایتکانلار ؛ یخشیلقه
 یخشیلقی هر کشیننک اشیدر ، یمانلقه یخشیلقی ایر کشیننک
 اشیدر ☸ بیک کورکام خلقلی یخشی کشی دیوب شوندا
 کشیدن کورکان ضررغه تحمل ، غضب اورننده صبر و حلم ،
 انتقام اورننده عفو قیلوچان بولغان کشینی ایتورلر ☸
 حکایت امام ربیع مصر اورامنده اوتوب بارغانده اوستینه
 بر تغراق طولی کُل تاشلاغانلر * امام ربیع آتیدن
 تشوب کوب مشقتلنوب کیوملرین سلو ککان * بونارغه
 جزاء بیر در بیک یمان اش قیلدیلر دیوب امامغه ایتوچیلر
 بولغان * بر ده آچولانمغان * اوتقه لایق کشینی کل بر له
 قالدیرغاج آچولانویاراس دیوب بولیمه کیتکان .

ربیع چبزی امام شافعی شاگردلرندن سنه ۲۵۰ هـ وفات برلامشدر
 رحمه الله تعالی *

کرم = سخاوت = جود = بخل = خست *

مالنی محتاج آدمگه ویرمک آزمو کو بهو بو غسل کشیگه یاردم ایتهک
 جو مردلقدر * عر بچه « کرم » « سخاوت » « جود » دیورلار
 جو مردلنی بیک موه ووح صفتدر * دنیا ده و آخ رتده
 آبرویای بولو غه سببدر ﴿ بخیل و خسیس کشی یعنی صاران
 کشی بیک خوار کشیدر * خالی غه و خالی غه دشهن کورلش
 کشیدر * بس هر که گه جو مرد بولوق - تیموشای اوزنی بن
 مالینوی قزغانهی صرف قیلای لازمدر * محتاج کشیلار گه
 یاردم ایتهک دین و علم یوللرنده یاردم ایتهک هر
 برانسان اوزرینه تیموشلیدر * صارانلق عارلگندن اوزینی
 خلاص قیاو غه طرشهی کر کدر ﴿

﴿ فصل ﴾ جو مردلقغه « کرم » « سخاوت » « جود »

دیورلار * جو مرد کشیگه « کریم » « سخی » « جواد » دیورلار
 صارانلقغه « بخل » « خست » « امساک » دیورلار
 صاران کشیگه « بخیل » « خسیس » « مهسک » دیورلار *

حکایت

مامون خلیفه گه بغی اددن شامغه کلگاج بر یر دن قابچی
 قابچی آنچه کلگان * خلیفه : سفر مشقتینی مین یالغزغنه

مامون خلفاء عباسیه دندر هارون الرشید نناک او غلیدر اسهی
 عبد الله بیک عالم و حکیم خلیفه در سنه ۲۱۸ هجری وفات

تارتمدم باریده منکاغنه نیچوک تیوش بولسون (دیوب
 بار آچهئی یاننده بولغان یولداشلرینه الاشکان * خلیفه بو
 اشنده اول آچهغه نفسینی بیارموی برله قناعت ایتکان *
 یولداشلرینه بیر و برله عدالت قیلغان * آنلرغه همه سیننی
 بیروب تمام ایتو برله سخاوت قیلغاندر * اوج تورلی کورکام
 خاق قیلغان ❁

اسراف . معاش . اداره

اسراف نرسهئی ضرور قدرندن آرتقی توتقی و فائده سزغه
 صرف قیلماقدر * کوب مالده ده بولا آزر سه ده ده بولا * مثلا
 طهارت آلغانک کرکندن آرتقی صوتوکمک * اشکه یارارلی کاغذ
 و چوپراکنی چوبلکگه تاشلوق کیمک اشلرده اسراف بولا ❁
 اسراف شریعت حکمناچه مرام اشدر آخرتده عنایقه سببدر *
 دنیا ده برکت کیمتوینه اغیرده فقیر بولوغه سببدر * عقللی
 کشیملر آراسنک بیک عیب خلقدر * اسرافدن هر کم ساقلمنی
 تیوشدر * بولغان مالنی کرکس اورنغه توتمه سقه تیوشدر *
 هر مال و نرسه الله تعالی بیرگان نعمتدر * بنده اول نعمتنک
 قدرینی بلسه الله تعالی آتی آرتدر * اگر بر بنک نعمتنک
 قدرینی باسه الله تعالی اول بنده دن اول نعمتی آلور *
 شونک ایچون کوبرک وقتده بایندن فقیر لککه توشکان آدمار
 اسراف و کبر سببلی توشکان بولالار * مالنک قدرینی بلوب

كرك اورنده قزغانى توتسه اول كشى معاشلى وهم ادارهلى
 بولا * يعنى اوزينىك دنيا شينى ايلندىر وگه اوستا كشى بولا *
 كوستنجه اول كشىدن مال و دولت كيمى ❁ مالنى اسراف
 قيلم قدرينى بليم ديوب حاجت اورندن قسوده يارامى *
 كرك اورندن قسقان كشىنى « لئيم ، خسيس » ديورلر * بو
 اش ده من موم اشدر * مثلاً بر كشى دولتينه موافق اهل و اولادينه
 نفقه بيمرسه * فقير و مسكينلر گه صدقه بيمرسه * قوناق صيلا مسه *
 آچلى توقليغنه تروب بار تابقائينى صند و نغه جيمسه بيك
 نچار حالده بولور * كتاب قاشنده وهم خلق آراسنده يهان
 كشى بولور * چين لئيم و كشميلكسز آدم بولور * آلايدى
 يرامى بولايدى يرامى بلكه تيوشسز اورندن قسوب كرك اورنغه
 قزغانى چامه برلر اتملنوب توتوب معيشت قيلمى كركدر
 كور كام خلق و ماقتاولى صفت ويخشى تركلك اوشبودر *

عبرت

الوغ شيخلردن بر شيخ ايتادر ايدى : مال قيوكبي قيودن
 صونى اولچاوسز كوپ آلسنىك صوى بتوب كيمته * برده
 آلمسنىك صوى بزوله * بر چامه برله آلوب تور سنك صوى
 يانكار ب بخشى بولوب توره « بس مالنيدى چامالاب بخشى
 اورنارغه توتقى كرك ايكان * آزار تابولسده يوغالتمى
 ضرور بولارنده بخشى نيت برله جيبوب ساقلامى

كرك * آز آز بولسه ده كوب زمانده كوبايور * مال برله
 دينكنى ساقلارسنك * آبرو يئكنى ساقلارسنك * آخرتنك
 ايچون يئشى آزق حاضر لارسنك * جوئلى عقللى بالا كچكنه دن
 اويلى فهملى بولا * بر تين ايكى تين آچمى بولسه يوق
 بار نرسه آلوب آشاپ اويناب بقورمى آفاسينه ساقلارغه
 بيره * يايسه توباسى تيشوك بيمكلى مندوقغه صالوب قويه
 باره * اول بالازور ايفانچى بايمانى صوماسى جيولوب توره *
 بر كوچك صاتوغه كر شور گه يارى *

حكاييت بر بالا مکتبىن بوغچه سيني كوتارپ ادب برله
 ايويته قايتوب بارغانده بر پادشاه اوچراغان * سلامدن
 صونكره آرالرنده اشبو روشلى كلام جارى بولغان پادشاه -
 اوغلوم قايدى بار دنك * شاگرد - مکتبه * پادشاه - نى
 اوقيسنك * شاگرد - كلام شريف * پادشاه سبقنك قايدى *
 شاگرد - سوره بقره نى تمام قايدى آل عمرانغه كرشم * پادشاه -
 سبقنكى بلنك * شاگرد الحمد لله بلنم سبقينى بلمكن
 شاگرد كه بو وقتك قايتورغه اذن بيرمىلر * پادشاه - مشول
 بر آلتمون تنكه نى آل ملوا آلورسنك * شاگرد - معذور
 توتنكز آل آلهمن * پادشاه - عجبانى ايچون آچمه يار اتميسنكو *
 شاگرد - خير يار اتمان ولكن اتم بو آلتموننى قايدان آل دنك
 ديومندن شبهه لنور * پادشاه - پادشاه بيردى ديورسنك

شاگرد - آتام اینانهس پادشاه بیرسه برگنه آلتون بیر مس
 کوبرك بیرر دیور . پادشاه کچکنه شاگردنک بویل
 خوش جواینه خوشلانوب بمون کیسه سینى آلتون تنکه
 برله طولدر ب یبارگان ❀

متانت ، ثبات

بر باشلاغان اشدۀ تمام ایتکانچی چدامی « متانت » اشلی
 کوز کام خلقدیر * (ثبات) دیوبده ایتور لر * عقلی سلامت
 کشی بر اشکه کرشکانچی اویلار * و بلور دای ک شیرلر گه
 کینکاش قیلور * جزاق کر وشهس * اویلاب کینکاش
 ایتوب کرشکاج اول اشنی تمام ایتمی هیچ تاشلامس *
 یاقن باقندن ک شیرلر وسوسه بیرب بولای اشلاب
 یخشی بولمهس موندن باشقه اش یخشیراق ایدی (دیسه لرده
 تمام ایتمی قوبهس * بوخلقنی (ثبات) دیور لر بیـک
 ماقتولی خلقدیر اما بر کشی بر اشنی باشلا سادۀ تمام ایتمی
 تاشلاسه اونکه اغانلق بولا * « ثباتسز » « قرارسز » کشی
 آتلی بولوب قالور موندای ک شینک بر اشینه ده
 اشانوب بولمی چوار بور کلی کشی بولا * آدم دیگان ثباتلی
 بولسون باشلاغان اشنک داغم ، ایتکان سوزنک ثابت بولسون
 آلی بولمهسه چین کشی بولمی ❀

ادب، تربیه

« ادب » دیگان سوز بر الوغ سوز در * کوپ معنائی شاملدر *
 « تربیه » دیگان سوز دخی اوشاند اقدر * بر آدمینی
 اینک یوقاری درجه گه مندر وب مافتاسنک کیلسه (ادبلی
 کشی) (تربیه لی آدم) دیسنک بولغانی * وهم بر آدمینی
 اینک توبان درجه گه تشورب یهائلمی بولسنک (ادبسنز)
 (تربیه سنز کشی) دیوقافسنک جیتکانی * عقل فهم ایگاسی
 بولغان کشی شول قدر دن آنکلار . عجبابو ادب، تربیه،
 دیگان سوز لر بوقدر معنائی آنکلاتور ایهش * ادبلیماک
 تربیه لیماک بندهنمک اینک یوقاری درجه ده کشی بولمقی
 ایهش * ادبسنز لک تربیه سنز لک اینک توبان نچار کشی
 بولمقی ایهش * بولای بولسه بز بالالر و بارچه شاگر دالر
 فی ایچون اوزمزی ادبلی و تربیه لی قیلور غه * ادبسنز لکدن
 و تربیه سنز لکدن قوتقارر غه طرشهایمز * طرشایق طرشایق
 طرشو برله هر نرسه بولادیلر * ادبلی بولوغه طرشایق * تربیه لی
 بولوغه طرشایق * ادبسنز حیوان بولمایق تربیه سنز نادان
 بولمایق * ادبلی بولمقی ایچون نیلر کرک ایکان * نیندای
 اشار برله کشی ادبسنز بولا ایکان بارنک بلا بوکده ادبسنز لک
 نرسه لرندن ماقلانایق * ادبنی خلقه دن اوگرنایوک * ادب
 اوگرتکان کتابلر فی اوقیق آنکلایق * خلقه ایته اول ادبسنز

بالارنك روشارینی بلیکز * ادبسن لك فی ورشد ایکانینی
 یخشی آنکلانکز * عیسی علیه السلام دن سور اغانلر (ادبنی
 کمدن اوگرنفك) دیوب (ادبسن لردن اوگرنفم) دیو جواب
 بیرگان یاراتمغان اشنی کوز برله کور سنك یمانلغین
 آنکلارغه آندن ساقلانورغه اونکایران بولا ﴿ ادبسن لر
 وتر بیه سزلر توغریسی انسان قیافتند بولغان حیوانلر در
 آنلر اول آتا آنلرینی بیك الو غلاماسلر * از غنه اشکده آولر فی
 بورچورلر * آنلرغه آچوبرله قچقر ب سوز ایتورلر * آنلر
 بیرگان کیومنی و طعامنی یاراتماسلر برغد مت بیور سه لر
 اخلاص برله اشلنسلر * یوق باراشکه اوپکلاب خفاقیلورلر *
 آنلر بیرگانکه قباعت قیلماسلر * آنلردین اذنسنز اورامغه
 و باشقه یرگه چغارلر بارلر * آند موند قویولغان آنچه غه
 وغیر نرسه گه حیانت قیلورلر * کرگاند چقغاند سلام بیرمسار ﴿
 مذکور صفتلر و خلقلر بارده ادبسن لکنر همه سندن ساقلننی
 کرک * آندای فعللر فی هیچ وقتند فیلمسقه طرشو کرک وهم
 ادبسن بالار استاذ و خلفلر ینمی ده بیك هرمتلر * آلا
 آلدند سو یلاشودین قور قهسلر ﴿ قایو چاقده یالغان سوز
 برله آلا فی آلدلر * مکتبکه قوشقان ساعتده کلوب یتمسار *
 قوشقان سبق و یازونی تمام ایتوگه طرشهسلر ﴿ وهم باشقه
 اوزارندین الوغ کشیلر فی رعایه قیلماسلر * آلا رنك آلدندین

یرو رلر * آلا رغه سلام بیر مسلر * خدمت بیور سهار بوی
 صون مسلر * آلا ردن اوزوب سوز گه کر و شور لر ❁ موندای
 اشردن ساقلمق تیموشلیدر * بارده ادبسن لکدر * ادبسن
 بالانک اوزایشی بالالر آراسنده ده عالی و ادبسن لکی کورنوب
 توره * مثلاً ادبسن تر بیمه من بالا ایکنچی بر بالا غه او چراغانده
 سلامسن او چرار ادبسن سوز ایتور * یا تر تار یا که صوغار
 یا چه تور یا بور کیمی بامبار * یا بر نماز او قوغانک نمازنی رعایه
 قیلمس شایار ریرر کولر ❁ و دخی ادبسن بالا اورامده فرسه
 آلوب آشار * مکتبده چاغنده سبق بولب وقتسن آشار *
 فائدسن قچقروب یوکروب یورور * کشی آلدنده استبر اغه
 اولتورور * کشی آلدنده استبرا قور تور * کشیگه یونالوب
 تکورر * کشی آلدنک فائدسن ماقتانور * منم فلان نرسم بولدی
 منم فلان نرسم سزنکنن بین آرتق و فلان دیهک کبی عیب
 بولغان سوزار سویلر * اوزنن بین الوغنی تعظیم قیلما ی باطرا یوب
 سوز باشلر * فی روس برله بولسه ده برافنی اویالتور *
 یا نچوک بولسه ده قور قمتور * شوندا ی اشاردن بارندن ساقلمق
 و اجیدر * بارده ادبسن لکدر ❁

» هیاء = اویات *

ادبسن لک اشار کوبسی هیاسزلقدن کلور * هیالی کشی
 کوب وقتده ادبلی وتر بیمه او گرننگان بولا * رسول الله صلی

الله عليه وسلم دن كو چرلدى ايتىدى كه (حياء ايمان ننگ
يار طيسى) ديو

❁ حكايت ❁ حضرت لقمان حكيم دن اوغلى صورادى كه
اگر بنده نى بر نعمته اختيارلى قيلسه لر قا يو نعمتى اختيار
قيايق كرك * حضرت لقمان دين نى اختيار قيايق كرك ديدى
اگر ايكي نعمته اختيارلى قيلسه لر ديو صور اغانده
دين برله حلال مال آلنى كرك مال آرقه سنده طمع دن
قوتولور سنك ديدى * اوچ نعمته اختيارلى قيلسه لر قا يولر نى
آلنى كرك ديو صورادى * جواب بيمردى دين حلال مال سخاوت
كرك ديدى * دورت بولسه قا يولر ديگانده دين حلال مال
سخاوت حياء ضرور ديدى * بش نعمته اختيارلى بولسه
قا يولرى كرك ديگانده دين حلال مال سخاوت حياء كور كام
خالق نى اختيار قيايق كرك * زيرا كه هر كنده بو بش نعمت
بولسه اول آدم الله تعالى ننگ صا يلانمش بختلى قللر دن بولور
ديدى رحمه الله تعالى .

❁ حَمِيَّت ❁

حميت اصلده بر فرسه نى ضرر دن ساقايق معنا سنده در حميت
غايتمده كور كام خالق و ماقتاولى صفتدر حميت سزلك بيك منوم
خلقدر هر آدم اوزينى وهم اهل و اولادينى قيايق اشلردن و يمان
خلقدر دن ساقار غه كرك * و آنلر غه يمان اش يو كلانوبنه نچار

اسمه قالوا رینهراضی بوله سقه کرک * وهم فرنداش و قبیلہ سی
 ایچون اهل قریه سی ایچون اوشاندای بولمقی کرک ❁ ودخی هر
 وقتده دیند اشار یینک فائدہ سینہ طرشقی و آنار ایچون
 یخشیلی کوتهک و آنار فی یماناندن قوتقاروغه اجتهاد قیلہی
 لازمدر ❁ ودخی وطند اشاری ایچون کنلک یخشیلی استامک
 آنار نیک فائدہ سیننی باشقه وطن خلقیننک فائدہ سنندین آلدہ
 توتہقی تیموشلیدر ❁ بس هر کم من کورر و شده بولسه کور کام
 خلقدہ بولور ههیتلی و چیکسز ماقتاولی آدم بولور . اگر
 مذکور روشننک خلافتچه بولسه یعنی اوزیننک یا که اهل
 و عیالیننک یمانلقده و یمان آندہ بولورینهراضی بولسه ههیتسز
 آدم بولور عاقل آدمار قاشند بیک عیبلوبیک تو بن در جهده گی
 کشی بولور . و اوشاندای دیند اشاری ایچون قایغور مسه
 و آنار نیک فائدہ لرینه طرشسه دین تانومس ههیت باهس
 بر حیوان کبی بولور . وهم اوزیننک وطنینه دوست بولسه
 وطنی نیک فائدہ سیننه التفات ایتسه بیک مفہوم صفتده
 بولور عقللی الوغ آدمار آلدندہ آندای کشیگه برده قدر
 • واعتبار بولہس

والحمد لله

